

vyvolal rozhodnutí soudu a hned si vyhradil zmateční stížnost, plyne z toho též povinnost, odůvodniti v provedení stížnosti uplatněný relativní zmatek i ve směru, požadovaném posledním odstavcem § 344 tr. ř., t. j. uvésti okolnosti, z nichž by bylo patrné, že porušení formy mohlo míti na rozhodnutí účinek obžalobě nepříznivý. To však veřejný obžalobce, prováděje stížnost, neučinil a to, co promeškáno, nemůže býti doháněno teprve při zrušovacím líčení.

Čís. 3389.

Obecní starosta může býti vrchností ve smyslu § 187 tr. zák. Jsou-li tu předpoklady pro úřední výkon jemu náležející (§§ 24, 84, 86 tr. ř.), jest jeho povinností jednati a jest nerozhodným pro určení povahy jeho úkonu, zda svou povinnost splniti chce či nechce, zda rozlišuje mezi svou funkcí jako správce obecního majetku, jako orgán provádějící jen usnesení zastupitelstva obce nebo jako orgán bezpečnostní.

(Rozh. ze dne 8. února 1929, Zm I 732/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 6. listopadu 1928, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin zpronevěry podle §§ 181, 182 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a uznal obžalovaného vinným, že jako správce městského důchodu, později jako ředitel městského důchodu obce H. peníze, které mu z důvodu jeho veřejného úřadu, pokud se týče zvláštního příkazu obecního byly svěřeny, a to 23. října 1924 10.000 Kč ze směnečné výpůjčky určené pro účely místní školní rady, dále v době od 1. července 1920 až do 31. prosince 1924 celkem 20.096 Kč 96 h odvedených mu za obecní aprovisaci a posléze v době od 1. ledna 1925 do 6. října 1926 33.749 Kč 92 h za týmž účelem mu odvedených, tudíž věci sobě svěřené 50.000 Kč převyšující za sebou zadržel a si přivlastnil, čímž spáchal zločin zpronevěry v úřadě podle §§ 181, 182 tr. zák.

Důvody:

Nálezací soud zjišťuje, že obžalovaný byl v době spáchání závadného činu veřejným úředníkem, k jehož úředním povinnostem patřilo též přijímání peněz pro obec, že ve své úřední činnosti zadržel a přivlastnil si v době od 1. července 1920 až do 6. října 1926 z peněz, v úřadě mu svěřených, 63.846 Kč 88 h vědomě a úmyslně; zjišťuje tudíž veškeré náležitosti skutkové podstaty zločinu zpronevěry podle § 181, 182 tr. zák. po stránce objektivní i subjektivní, sprostňuje však obžalovaného podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby z důvodu účinné lítosti podle § 187 tr. zák., vycházeje z předpokladu, že starosta Josef K., když mu byla věc hlášena, jednal s obžalovaným jen jako správce obecního jmění

a nevystupoval jako starosta ve své funkci policejní, jako vrchnost. Správně namítá zmateční stížnost, uplatňujíc zmatek podle § 281 čís. 9 b) tr. ř., že nalézací soud, řeše otázku beztrestnosti z důvodu účinné lítosti podle § 187 tr. zák., nesprávně vyložil zákon, vysloviv, že se Josef K., když jednal s obžalovaným jako starosta obce o urovnání zpronevěry před náhradou škody, nedověděl o trestném činu jako osoba vrchnostenská podle § 187 tr. zák. Je lhostejno, nač klade napadený rozsudek váhu, z jakého důvodu členové obecní finanční komise Jan V. a Václav B., provádějící v říjnu 1927 revisi obecních účtů za dobu minulou, sdělili starostovi Janu K-ovi zjištění, že obžalovaný nemá ani účty v pořádku, ani hotovosti, které míti měl, lhostejno je též, zda starosta Josef K. chtěl nebo nechtěl učiniti udání o zpronevěře. Rozhodným zůstává zjištění soudu, že Josef K. jako starosta obce dne 19. listopadu 1927 nabyt vedomosti o tom, že obžalovaný nemá aprovisační účty v pořádku, že nemá peněz, jež tu pro obec býti měly, a že obžalovaný to přiznal; že se tudíž starosta dověděl o trestném skutku i o jeho pachateli dříve, než škoda byla nahrazena. Nelze ponechati libovůli starosty obce, co hodlá neb nehodlá učiniti, jakmile jedná úředně »jako starosta«, což rozsudek zjišťuje, ano z ustanovení §§ 24, 84 a 86 tr. ř. a i z článku V. zák. čís. 2 zák. dto 5. března 1862, čís. 13 ř. zák., a §§ 28 čís. 2, 59 zák. ze dne 16. dubna 1864, čís. 7 z. zák. pro Čechy jasně plyne, že obecní starosta může býti vrchností i ve smyslu § 187 tr. zák. Jsou-li tu předpoklady pro úřední výkon jemu náležející (§§ 24, 84, 86 tr. ř.), jest jeho povinností jednati, a jest nerozhodným pro určení povahy jeho úkonu, zda svou povinnost splniti chce či nechce, zda rozlišuje mezi svou funkcí jako správce obecního majetku, jako orgán provádějící jen usnesení zastupitelstva obce, či jako orgán bezpečnostní (rozh. čís. 2238, 2364, viz též čís. 2493 sb. n. s.). Vystupoval-li podle toho starosta K. i ve své funkci jako vrchnost, nelze obžalovanému přiznati trestnost vylučující důvod podle § 187 tr. zák. z té příčiny, že se náhrada škody nestala včas. Neboť, pokud jde o 33.749 Kč 92 h, jež obžalovaný zpronevěřil v době od 1. ledna 1925 do 6. října 1926, zjišťuje rozsudek, že řečení revisoři účtů vyrozuměli dne 19. listopadu 1927 starostu obce o tom, že shledali nepořádky v aprovisačním hospodářství, že obžalovanému chybí peníze, které by tu pro obec býti měly, poněvadž účty byly obci zaplacený, že obžalovaný doznal i starostovi a jeho náměstkům, že se mu nedostává asi 10.000 Kč, dále že starosta Josef K. dal obžalovanému lhůtu do příštího dne odpoledne, by vše uvedl do pořádku, a že pak skutečně dne 20. listopadu 1927 o 3. hod. odpoledne odevzdal obžalovaný starostovi celou hotovost, 33.749 Kč 92 h podle tehdejšího zjištění se nedostávající. Zvěděl tudíž starosta o zavinění obžalovaného dříve, než tato částka byla nahrazena.

I v příčině zpronevěření 10.000 Kč, jež svěřeny obžalovanému dne 23. října 1924, je beztrestnost ve smyslu § 187 tr. zák. vyloučena, poněvadž se i tu podle rozsudkového zjištění dověděl starosta o činu dříve než se stala náhrada. Co se týče 20.096 Kč 96 h, jež odvedeny obžalovanému v době od 1. července 1920 až do 31. prosince 1924 za obecní

aprovisaci, zjišťuje sice soud, že o jejich zpronevření neměl nikdo z úředních orgánů obce vědomost. Leč tu vyloučena jest beztrestnost proto, že tu byly půtahy trestného činu. V napadeném rozsudku se totiž zjišťuje, že starosta v neděli dne 20. listopadu 1927, když mu obžalovaný předával 33.749 Kč 92 h, žádal od něho a také obdržel záruční prohlášení »pro možnou ztrátu obce«. Měl proto starosta jako vrchnost podezření, že škoda činí více než oněch již zaplacených 33.749 Kč 92 h. K vyloučení použití § 187 tr. zák. není třeba, by vrchnost měla určitou vědomost o vině pachatelově, stačí již půtahy odůvodněné podezření proti obviněnému a to tu podle řečeného bylo (srv. sb. n. s. čís. 573, 1088, 1930, 2024 a 2684). Podle toho nebyla v souzeném případě škoda před tím, než se vrchnost dozvěděla o zavinění obžalovaného, nahrazena vůbec. Při nedostatku včasnosti náhrady škody nelze však obžalovanému přiznati dobrodiní beztrestnosti ve smyslu § 187 tr. zák. Aniž bylo třeba obírat se důvodem zmatečnosti podle čís. 5 § 281 tr. ř., bylo odůvodněné zmateční stížnosti vyhověti a napadený rozsudek zrušiti jako zmatečný již podle čís. 9 b) § 281 tr. ř. Poněvadž jsou tu všechna potřebná zjištění, jež dovolují rozhodnouti ihned ve věci samé, bylo podle § 288 čís. 3 tr. ř. obžalovaného uznati vinným zločinem zpronevěry v úřadě podle §§ 181, 182 tr. zák.

Čís. 3390.

Uvedení těžkého, byť i prázdného vagonu na kolejích v pohyb nutně vyžaduje, by osoby při úkonu tom činné měly naprostou jistotu, že dráha pro pohybující se vůz jest volná a že bezpečnost lidí nacházejících se v místech, kam až vůz může dojeti, nijak není tím ohrožena.

Při posunování má vždy jíti jeden dělník před posunovaným vagonem, aby viděl, zda koleje jsou volné.

Pachatele neomlouvá, že i poškozený nedbal předpisů.

Trestná nedbalost podle §§ 335, 337 tr. zák. nevyžaduje po subjektivní stránce, by pachatel předvídal bezprávný výsledek, stačí, když si nebezpečnost svého jednání (opomenutí) neuvědomil z nedostatku povinné péče.

(Rozh. ze dne 13. února 1929, Zm I 434/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Lito-
měřicích ze dne 9. června 1928, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335, 337 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje ohledně obou obžalovaných výtky neúplnosti podle čís. 5 a hmotněprávní zmatek podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. Neúplnost podle § 281 čís. 5 tr. ř. spatřuje v tom, že nalézací soud ne-